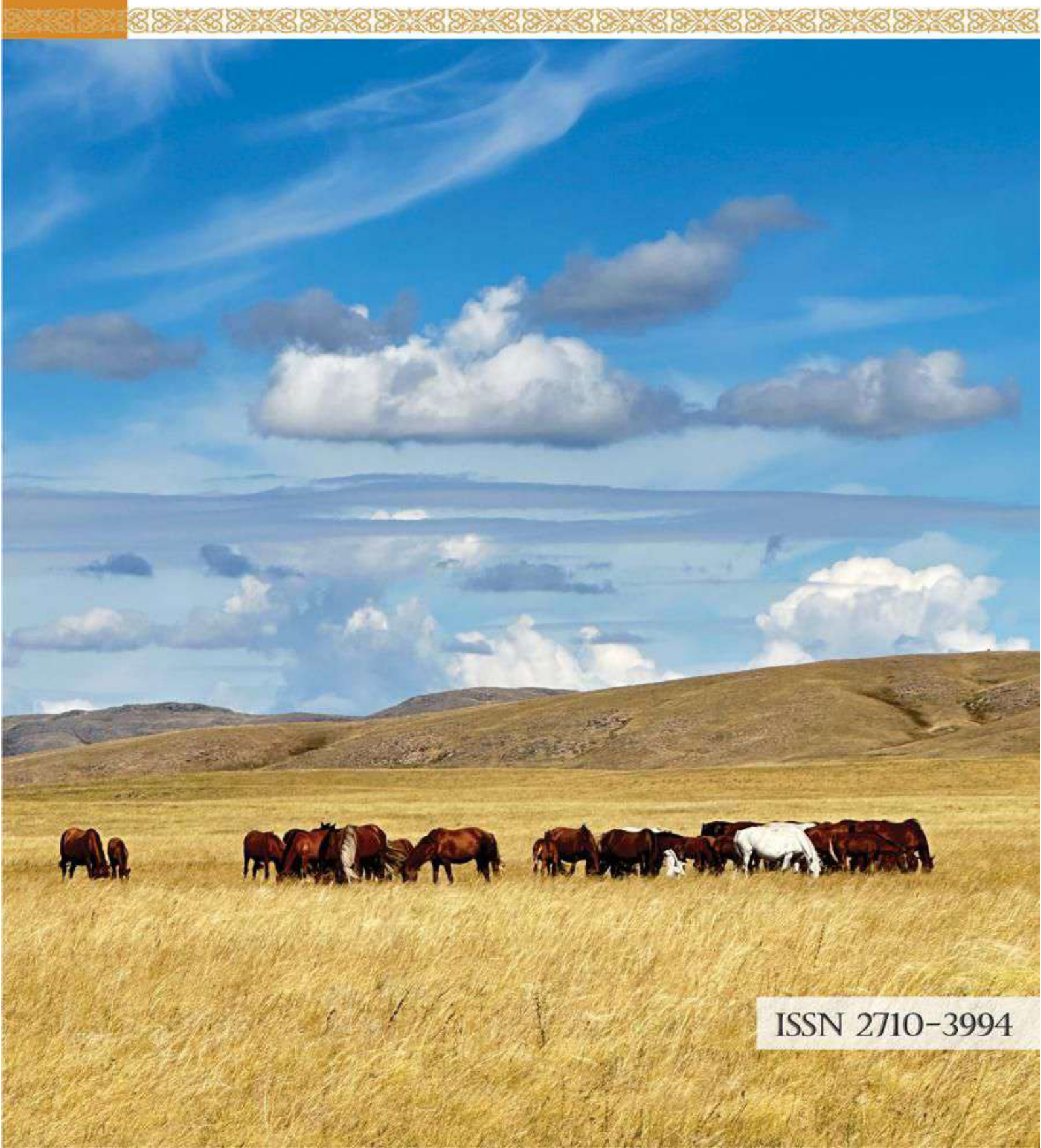

2025. 12 (3)

Asian Journal "STEPPE PANORAMA"

ISSN 2710-3994

ISSN 2710-3994 (online)

Құрылтайшысы және баспагері: Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі Ғылым комитеті Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты ШЖҚ РМК

Ғылыми журнал Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрлігінің Байланыс, ақпараттандыру және ақпарат комитетінде 2025 ж. 5 сәуірде тіркелген. Тіркеу нөмірі № KZ91VPY00116246. Жылына 6 рет жарияланады (электронды нұсқада).

Журналда тарих ғылымының *келесі бағыттары* бойынша ғылыми жұмыстар жарияланады: тарих, этнология.

Жарияланым тілдері: қазақ, орыс, ағылшын.

Редакция мен баспаның мекен-жайы:

050010 Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Шевченко көш., 28-үй

ҚР ҒЖБМ ҒК Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты ШЖҚ РМК

Тел.: +7 (727) 261-67-19, +7 (727) 272-47-59

Журнал сайты: <https://ajspiie.com>

© Ш.Ш. Уәлиханов атындағы
Тарих және этнология институты 2025
© Авторлар ұжымы, 2025

БАС РЕДАКТОР

Қабылдинов Зиябек Ермұқанұлы — тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, ҚР ҒЖБМ ҒКШ.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институтының бас директоры. (Қазақстан)

РЕДАКЦИЯЛЫҚ АЛҚА

Аутрам Алан (Outram Alan) — археология ғылымдарының докторы, Эксетер университеті, тарих және археология кафедрасының профессоры. (Ұлыбритания)

Аширов Адхамжон Азимбаевич — тарих ғылымдарының докторы, профессор, Өзбекстан Республикасы Ғылым академиясының Тарих институтының Этнология және антропология орталығының меңгерушісі. (Өзбекстан)

Әбіл Еркін Аманжолұлы — тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР БҒМ ҒК Мемлекет тарихы институтының директоры. (Қазақстан)

Әлімбай Нұрсан — тарих ғылымдарының кандидаты, профессор, Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институтының бас ғылыми қызметкері. (Қазақстан)

Вернер Кунтһиа (Werner Cynthia) — тарих ғылымдарының докторы, профессор, Техас университеті. (АҚШ).

Дайнер Александр (Diener Alexander) – тарих ғылымдарының докторы, профессор. Канзас университеті, (АҚШ)

Көкебаева Гүлжауһар Какенқызы — тарих ғылымдарының докторы, профессор, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті. (Қазақстан)

Кригер Виктор (Kriege Viktor) — тарих ғылымдарының докторы, Нюрнбергтегі Бавариялық немістер мәдени орталығының (BKDR) ғылыми қызметкері. (Германия)

Оайон Изабель (Ohayon Isabelle) — тарих ғылымдарының кандидаты, профессор, CERCEC директорының орынбасары, Францияның Ұлттық ғылыми зерттеу орталығының (CNRS) қызметкері. (Франция)

Сабурова Татьяна — тарих ғылымдарының докторы, профессор, Индиана университеті. (АҚШ)

Моррисон Александр (Morrison Alexander) — PhD, Оксфорд университетінің профессоры. (Ұлыбритания)

Муминов Ашірбек Құрбанұлы — тарих ғылымдарының докторы, профессор, Ислам тарихы, өнер және мәдениет ғылыми-зерттеу орталығының аға ғылыми қызметкері IRCICA – İslam Tarih, Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi. (Түркия)

Римантас Желвис (Želvys Rimantas) — тарих ғылымдарының докторы, профессор, Вильнюс педагогикалық университеті. (Литва)

Смағұлов Оразақ Смағұлұлы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Балон ғылым академиясының корр.-мүшесі, Ш.Ш. Уәлиханов атындағы сыйлықтың лауреаты, ғылым мен техниканың еңбек сіңірген қайраткері, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің профессоры. (Қазақстан)

Таймағамбетов Жәкен Қожахметұлы — тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, ҚР Ұлттық музейі. (Қазақстан)

ЖАУАПТЫ РЕДАКТОР

Қаипбаева Айнагүл Толғанбайқызы — тарих ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор, Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институтының жетекші ғылыми қызметкері. (Қазақстан)

ҒЫЛЫМИ РЕДАКТОРЛАР

Қапаева Айжан Тоқанқызы — тарих ғылымдарының докторы, профессор, Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институтының Бас ғылыми қызметкері. (Қазақстан)

Қубеев Рустем Жаулыбайұлы — Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институтының ғылыми қызметкері. (Қазақстан)

ТЕХНИКАЛЫҚ ХАТШЫ

Копеева Сания Жуматайқызы — магистр, Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институтының қызметкері. (Қазақстан).

ISSN 2710-3994 (online)

Учредитель и издатель: РГП на ПХВ «Институт истории и этнологии им.Ч.Ч. Валиханова»
Комитета науки Министерства науки и высшего образования Республики Казахстан

Научный журнал зарегистрирован в Комитете связи, информатизации и информации
Министерства по инвестициям и развитию Республики Казахстан, свидетельство
о регистрации:

№ KZ91VPY00116246 от 03.04.2025 г. Публикуется 6 раз в год (в электронном формате).

В журнале публикуются научные работы *по следующим направлениям* исторической науки:
история, этнология.

Языки публикации: казахский, русский, английский.

Адрес редакции и издательства:

050010 Республика Казахстан, г. Алматы, ул. Шевченко, д. 28

РГП на ПХВ Институт истории и этнологии им. Ч.Ч. Валиханова КН МНВО РК

Тел.: +7 (727) 261-67-19, +7 (727) 272-47-59

Сайт журнала: <https://ajspiie.com>

© Институт истории и этнологии
имени Ч.Ч. Валиханова, 2025
© Коллектив авторов, 2025

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР

Кабульдинов Зиябек Ермуханович — доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК, генеральный директор Института истории и этнологии им. Ч.Ч. Валиханова КН МНВО РК. (Казахстан)

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Абиль Еркин Аманжолович — доктор исторических наук, профессор, директор Института истории государства КН МНВО РК. (Казахстан)

Алимбай Нурсан — кандидат исторических наук, профессор, главный научный сотрудник Института истории и этнологии им. Ч.Ч. Валиханова. (Казахстан)

Аутрам Алан (Outram Alan) — доктор археологических наук, профессор департамента археологии и истории Университета Эксетера. (Великобритания)

Аширов Адхамжон Азимбаевич — доктор исторических наук, профессор, заведующий Центром этнологии и антропологии Института истории Академии наук Республики Узбекистан. (Узбекистан)

Вернер Синтия (Werner, Cynthia) — доктор исторических наук, профессор. Техасский университет. (США)

Дайнер Александр (Diener Alexander) — доктор исторических наук, профессор. Канзасский университет (США)

Исмагулов Оразак Исмагулович — доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК, член-корр. Болонской академии наук, лауреат премии им. Ч.Ч. Валиханова, заслуженный деятель науки и техники, профессор Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева. (Казахстан)

Кокебаева Гульжаухар Какеновна — доктор исторических наук, профессор Казахского национального педагогического университета имени Абая. (Казахстан)

Кригер Виктор (Kriege Viktor) — доктор исторических наук, научный сотрудник Баварского культурного центра немцев (BKDR) в Нюрнберге. (Германия)

Моррисон Александр (Morrison Alexander) — PhD, профессор Оксфордского университета. (Великобритания)

Муминов Аширбек Курбанович — доктор исторических наук, профессор, старший научный сотрудник Исследовательского центра исламской истории, искусства и культуры. IRCICA – İslâm Tarih, Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi. (Турция)

Оайон Изабель (Ohayon Isabelle) — кандидат исторических наук, профессор, заместитель директора CERCEC, сотрудник Национального центра научных исследований Франции (CNRS). (Франция)

Римантас Желвис (Želvys Rimantas) — доктор педагогических наук, профессор, Вильнюсский педагогический университет. (Литва)

Сабурова Татьяна — доктор исторических наук, профессор, Университет Индианы. (США)

Таймагамбетов Жакен Кожаметович — доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК, Национальный музей РК. (Казахстан)

ОТВЕТСТВЕННЫЙ РЕДАКТОР

Каипбаева Айнагуль Толганбаевна — кандидат исторических наук, ведущий научный сотрудник Института истории и этнологии им. Ч.Ч. Валиханова. (Казахстан)

НАУЧНЫЕ РЕДАКТОРЫ

Капаева Айжан Токановна — доктор исторических наук, профессор, главный научный сотрудник Института истории этнологии им. Ч.Ч. Валиханова. (Казахстан).

Кубеев Рустем Джаулыбайулы — научный сотрудник Института истории и этнологии им. Ч.Ч. Валиханова. (Казахстан).

ТЕХНИЧЕСКИЙ СЕКРЕТАРЬ

Копеева Сания Жуматаевна — магистр, сотрудник Института истории и этнологии им. Ч.Ч. Валиханова. (Казахстан).

ISSN 2710-3994 (online)

Founder and publisher: RSE on REM "Ch.Ch. Valikhanov Institute of History and Ethnology" of the Committee of Science of the Ministry of Science and Higher Education of the Republic of Kazakhstan

The scientific journal is registered at the Committee for Communications, Informatization and Information of the Ministry for Investments and Development of the Republic of Kazakhstan, registration certificate: No. KZ91VPY00116246 dated 03.04.2025. The journal is published 6 times a year (in electronic format).

The journal publishes scientific works in the *following areas* of historical science: history, ethnology.

Publication languages: Kazakh, Russian, English.

Editorial and publisher address:

28 Shevchenko Str., 050010, Almaty, Republic of Kazakhstan

RSE on REM Ch.Ch. Valikhanov Institute of History and Ethnology CS MSHE of the Republic of Kazakhstan

Tel.: +7 (727) 261-67-19, +7 (727) 272-47-59

Journal website: <https://ajspiie.com>

© Ch.Ch. Valikhanov Institute
of History and Ethnology, 2025
© Group of authors, 2025

EDITOR-IN-CHIEF

Kabuldinov Ziabek Ermukhanovich — Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, General Director of Ch.Ch. Valikhanov Institute of History and Ethnology SC MSHE RK. (Kazakhstan)

EDITORIAL BOARD

Abil Yerkin Amanzholovich — Doctor of Historical Sciences, Professor, Director of the Institute of History of the State CS MES RK. (Kazakhstan)

Alimbay Nursan — Candidate of Historical Sciences, Professor, Chief Researcher at the Ch.Ch. Valikhanov Institute of History and Ethnology. (Kazakhstan)

Azimqulov Javohir — Doctor of Historical Sciences, Professor, Head of the Center for Ethnology and Anthropology at the Institute of History, Academy of Sciences of the Republic of Uzbekistan. (Uzbekistan)

Diener Alexander — Doctor of Political Science, Professor, University of Kansas. (USA)

Ismagulov Orazak Ismagulovich — Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, Corresponding Member of Bologna Academy of Sciences, winner of Ch.Ch. Valikhanov Award, Honored Worker of Science and Technology, Professor of L.N. Gumilyov University. (Kazakhstan)

Kokebayeva Gulzhaukhar Kakenovna — Doctor of Historical Sciences, Professor at the Abai Kazakh National Pedagogical University. (Kazakhstan)

Kriege Viktor — Doctor of Historical Sciences, Researcher at the Bavarian Cultural Center of Germans (BKDR) in Nuremberg. (Germany)

Morrison Alexander — PhD, Professor, University of Oxford. (UK)

Muminov Ashirbek Kurbanovich — Doctor of Historical Sciences, Professor, Senior Researcher at the Research Center for Islamic History, Art and Culture. IRCICA (İslâm Tarih, Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi). (Turkey)

Ohayon Isabelle — Candidate of Historical Sciences, Professor, Deputy Director of CERCEC, Researcher at the French National Center for Scientific Research (CNRS). (France)

Outram Alan — Doctor of Archaeological Sciences, Professor in the Department of Archaeology and History at University of Exeter. (Britain)

Rimantas Želvys — Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Vilnius Pedagogical University. (Lithuania)

Saburova Tatiana — Doctor of Historical Sciences, Professor, Indiana University. (USA)

Taimagambetov Zhaken Kozhakhmetovich — Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, National Museum of the Republic of Kazakhstan. (Kazakhstan)

Werner, Cynthia — Doctor of Historical Sciences, Professor, Texas university. (USA)

EXECUTIVE EDITOR

Kaipbayeva Ainagul Tolganbayevna — Candidate of Historical Sciences, leading researcher at Ch.Ch. Valikhanov Institute of History and Ethnology (Kazakhstan).

ACADEMIC EDITOR

Kapaeva Aizhan Tokanovna — Doctor of Historical Sciences, Professor, Chief Researcher at the Ch.Ch. Valikhanov Institute of History and Ethnology. (Kazakhstan)

Kubeyev Rustem Dzhaulybayuly — researcher at Ch.Ch. Valikhanov Institute of History and Ethnology. (Kazakhstan)

TECHNICAL SECRETARY

Kopeyeva Saniya Zhumataevna — Master's, researcher at Ch.Ch. Valikhanov Institute of History and Ethnology. (Kazakhstan)

ТАРИХНАМА ЖӘНЕ ДЕРЕКТАНУ / ИСТОРИОГРАФИЯ И ИСТОЧНИКОВЕДЕНИЕ /
HISTORIOGRAPHY AND SOURCE STUDIES

Published in the Republic of Kazakhstan

Asian Journal “Steppe Panorama”

Has been issued as a journal since 2014

ISSN 2710-3994.

Vol. 12. Is. 3, pp. 650-661, 2025

Journal homepage: <https://ajspiie.com>

FTAXP / МПНТИ / IRSTI 03.01.09

https://doi.org/10.51943/2710-3994_2025_12_3_650-661ISSUES OF NATIONAL IDENTIFICATION IN UZBEKALI ZHANIBEKOV'S SOCIAL
AND POLITICAL ACTIVITIES*Karimov Kasymkhan Smakhanovich^{1*}, Gökçe Mustafa², Tursun Khazretali Makhanovich³*¹International Kazakh-Turkish university named after Khoja Ahmed Yasawi

(29, Sattarkhanova Str., 161200 Turkestan, Republic of Kazakhstan)

PhD Doctoral student

 <https://orcid.org/0009-0003-7221-2555>. E-mail: karimov_kasymkhan@mail.ru

*Correspondent author

²Muğla Sitki Koçman University

(43/11, Monteshe, Marmaris Yolu Boulevard, Mugla, Republic of Turkey)

Professor, doctor

 <https://orcid.org/0000-0001-7685-7594>. E-mail: gokce17@gmail.com³International Kazakh-Turkish university named after Khoja Ahmed Yasawi

(29, Sattarkhanova Str., 161200 Turkestan, Republic of Kazakhstan)

Professor of the Department of History

 <https://orcid.org/0000-0002-8610-522X>. E-mail: khazretali.tursun@ayu.edu.kz

© Ch.Ch.Valikhanov IHE, 2025

© Karimov K.S., Gökçe M., Tursun Kh.M., 2025

Abstract. Introduction. One of the research priorities in domestic historical science in recent times is personalistics. The personalization of historical events and phenomena through the historical figure's life and works allows us to draw new conclusions on complex issues of social development. Therefore, studying the life, socio-political activities and creativity of outstanding figures, who actively participated in the controversial socio-political life of their time and to a certain extent influenced the formation of public opinion, is considered one of the current topics. One of the historical figures who had a significant impact on the cultural and spiritual processes in the formation of the national identity of Kazakhstan was an outstanding statesman and public figure Uzbekali Zhanibekov. The article is devoted to the personalization of his life, socio-political and creative activities based on data. *Goals and objectives.* The main aim of the scientific work is the scientific reconstruction of U. Zhanibekov's life and socio-political activity based on data. Accordingly, the objective of the study is to assess the contribution of the outstanding figure to the development of social thought and his role in historical memory regarding the national identity formation through his socio-political activity and creativity. The scientific conclusions were made on scientific hypotheses of the topic. *Results.* U. Zhanibekov's life and socio-political activity have been scientifically reconstructed on a factual basis. An assessment is given of his active and creative work in the formation of national identity through the revival of Kazakh culture and art that takes a unique place in the Turkic civilization. *Conclusion.* The study proposed new conclusions about Uzbekali Zhanibekov's place and role in the formation of national identity.

Key words: Uzbekali Zhanibekov, personalization, national culture and identity, Turkic civilization
Acknowledgements. This article has been prepared within the framework of the project “Political and legal experience and directions of development of the formation of historical and cultural integration of Turkic-speaking states” funded by the Committee of Science of the Ministry of Science and Higher Education of the Republic of Kazakhstan (registration number: AP 19676634).

For citation: Karimov K.S., Gökçe M., Tursun Kh.M. Issues of national identification in Uzbekali Zhanibekov’s social and political activities // Asian Journal “Steppe Panorama”. 2025. Vol. 12. No. 3. Pp. 650–661. (In Eng.). DOI: 10.51943/2710-3994_2025_12_3_650-661

ЎЗБЕКӘЛІ ЖӘНІБЕКОВТЫҢ ҚОҒАМДЫҚ-САЯСИ ҚЫЗМЕТІНДЕГІ ҰЛТТЫҚ ИДЕНТИФИКАЦИЯ МӘСЕЛЕЛЕРІ

Каримов Қасымхан Смаханұлы^{1*}, Гокче Мустафа², Тұрсұн Хазретәлі Маханұлы³

¹Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті
 (29-үй, Саттарханова көш., 161200 Түркістан, Қазақстан Республикасы)
 PhD докторант

 <https://orcid.org/0009-0003-7221-2555>. E-mail: karimov_kasymkhan@mail.ru

*Автор-корреспондент

²Мугла Сыткы Кочман Университеті
 (43/11-үй, Ментеше, Мармарис Йолу дағ., Мугла, Түркия Республикасы)
 Профессор, доктор

 <https://orcid.org/0000-0001-7685-7594>. E-mail: gokce17@gmail.com

³Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті
 (29-үй, Саттарханова көш., 161200 Түркістан, Қазақстан Республикасы)
 Тарих кафедрасының профессоры

 <https://orcid.org/0000-0002-8610-522X>. E-mail: khazretali.tursun@ayu.edu.kz

© Ш.Ш. Уәлиханов атындағы ТЭИ, 2025

© Каримов Қ.С., Гокче М., Тұрсұн Х.М., 2025

Аңдатпа. *Kıpıçne.* Соңғы кездегі отандық тарих ғылымдағы зерттеулердің басым бағыттарының бірін тұлғатанулық зерттеулер құрайды. Тарихи тұлғалардың өмірі мен қызметі арқылы тарихи оқиғалар мен құбылыстарды тұлғаландыру қоғамдық дамуда орын алған күрделі мәселелер бойынша тың тұжырымдар жасауға мүмкіндік береді. Содан да өз заманының қарама-қайшылықты қоғамдық-саяси өміріне белсене араласып, қоғамдық ойдың қалыптасуыне белгілі дәрежеде ықпал еткен қайраткер тұлғалардың өмірі мен қоғамдық-саяси қызметі және шығармашылығын зерттеу өзекті тақырыптардың бірі болып саналады. Еліміздің ұлттық бірегейлігін қалыптастырудағы мәдени-рухани процестерге елеулі ықпал еткен тарихи тұлғалардың бірі көрнекті мемлекет және қоғам қайраткері Өзбекәлі Жәнібеков болатын. Мақала осы аталған қайраткердің өмірі мен қоғамдық-саяси және шығармашылық қызметін деректік негізде тұлғаландыруға арналады. *Мақсаты мен міндеттері.* Ғылыми жұмыстың басты мақсаты – Ө. Жәнібековтің өмірі мен қоғамдық-саяси қызметін деректік негізде ғылыми қалпына келтіру. Соған сай зерттеу міндеті қайраткердің қоғамдық-саяси қызметі мен шығармашылығы арқылы ұлттық идентификация қалыптастыру мәселесіне қатысты қоғамдық ойды дамытуға қосқан үлесі мен тарихи жадтан алатын орнын бағалау болып белгіленді. Сонымен бірге тақырыптың ғылыми болжамдарына байланысты ғылыми қорытындылар жасау. *Материалдар мен әдістер.* Зерттеудің негізгі материалдардарын архивтік құжаттар мен естеліктер және баспасөз басылымдары құрайды. Басты зерттеу әдісі ретінде тұлғалардың өмірбаяны мен қызметін талдау мен бағалауға арналған биографиялық тәсіл қолданылды. *Нәтижелер.* Ө. Жәнібековтің өмірі мен қоғамдық-саяси қызметі деректік

негізде ғылыми қалпына келтірілді. Оның түркі өркениетінде қайталанбас орны бар қазақ мәдениеті мен өнерін жаңғырту арқылы ұлттық идентификацияны орнықтырудағы қайраткерлік және шығармашылық қызметіне баға берілді. *Қорытынды.* Зерттеу барысында Өзбекәлі Жәнібековтің ұлттық идентификацияны орнықтырудағы орны мен рөлі туралы тың тұжырымдар ұсынылды.

Түйін сөздер: Өзбекәлі Жәнібеков, тұлғатану, ұлттық мәдениет және идентификация, түркі өркениеті

Алғыс. Мақала ҚР Ғылым және Жоғары білім министрлігінің «Түркі тілдес мемлекеттердің тарихи-мәдени ықпалдастығын қалыптастырудың саяси, құқықтық тәжірибесі және даму бағыттары» (тіркеу номері: АР 19676634) гранттық жобасы аясында жүргізілді.

Дәйексөз үшін: Каримов Қ.С., Гокче М., Тұрсун Х.М. Өзбекәлі Жәнібековтың қоғамдық-саяси қызметіндегі ұлттық идентификация мәселелері // Asian Journal “Steppe Panorama”. 2025. Т. 12. № 3. 650–661 бб. (Ағылш.). DOI: 10.51943/2710-3994_2025_12_3_650-661

ВОПРОСЫ НАЦИОНАЛЬНОЙ ИДЕНТИФИКАЦИИ В ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ УЗБЕКАЛИ ЖАНИБЕКОВА

Каримов Касымхан Смаханович^{1*}, Гокче Мустафа², Турсун Хазретали Маханович³

¹Международный казахско-турецкий университет имени Ходжи Ахмеда Ясави
(д. 29, ул. Саттарханова, 161200 Туркестан, Республика Казахстан)
PhD докторант

 <https://orcid.org/0009-0003-7221-2555>. E-mail: karimov_kasymkhan@mail.ru

*Автор-корреспондент

²Мугла Сыткы Кочман Университет
(д. 43/11, Ментеше, бульвар Мармарис Йолу, Мугла, Республика Түркия)
Профессор, доктор

 <https://orcid.org/0000-0001-7685-7594>. E-mail: gokce17@gmail.com

³Международный казахско-турецкий университет имени Ходжи Ахмеда Ясави
(д. 29, ул. Саттарханова, 161200 Туркестан, Республика Казахстан)
Профессор кафедры истории

 <https://orcid.org/0000-0002-8610-522X>. E-mail: khazretali.tursun@ayu.edu.kz

© ИИЭ имени Ч.Ч. Валиханова, 2025

© Каримов К.С., Гокче М., Турсун Х.М., 2025

Аннотация. Введение. В последнее время одним из приоритетных направлений исследований в отечественной исторической науке является персоналистика. Персонификация исторических событий и явлений через жизнь и деятельность исторических личностей позволяет сделать новые выводы по сложным вопросам, имевшим место в общественном развитии. Поэтому изучение жизни, общественно-политической деятельности и творчества выдающихся деятелей, активно участвовавших в противоречивой общественно-политической жизни своего времени и в определенной степени влиявших на формирование общественного мнения, считается одной из актуальных тем. Одним из исторических личностей, оказавших значительное влияние на культурные и духовные процессы в формировании национальной идентичности нашей страны, был выдающийся государственный и общественный деятель Узбекали Жанибеков. Статья посвящена персонификации жизни, общественно-политической и творческой деятельности этого деятеля на фактической основе. *Цель и задачи.* Основной целью научной работы является научная реконструкция жизни и общественно-политической деятельности У. Жанибекова на фактической основе. Соответственно, задачей исследования поставлена оценка вклада деятеля в развитие общественной мысли и места, которое он

занимает в исторической памяти касательно к проблеме формирования национальной идентичности через его общественно-политическую деятельность и творчество. На основе научных гипотез темы были сделаны научные выводы. *Результаты.* Научно реконструированы жизнь и общественно-политическая деятельность У. Жанибекова на фактической основе. Дана оценка его активной и творческой деятельности в становлении национальной идентичности через возрождение казахской культуры и искусства, занимающего уникальное место в тюркской цивилизации. *Заключение.* В ходе исследования были предложены новые выводы о месте и роли У. Жанибекова в становлении национальной идентичности.

Ключевые слова: Узбекали Жанибеков, персонификация, национальная культура и идентичность, тюркская цивилизация

Благодарность. Статья выполнена в рамках грантового проекта Министерства науки и высшего образования Республики Казахстан «Политико-правовой опыт и направления развития формирования историко-культурной интеграции тюркоязычных государств» (регистрационный номер: АП 19676634).

Для цитирования: Каримов К.С., Гокче М., Турсун Х.М. Вопросы национальной идентификации в общественно-политической деятельности Узбекали Жанибекова // Asian Journal “Steppe Panorama”. 2025. Т. 12. № 3. С. 650–661. (На Англ.).

DOI: 10.51943/2710-3994_2025_12_3_650-661

Introduction

In modern domestic historiography, traditional theoretical concepts on the history of Kazakhstan formed under the influence of Soviet ideology are being revised. Along with theoretical concepts that require re-evaluation, there are a large number of studies aimed at identifying the scientific truth of the “blank spots” in our history. In connection with the independence of Kazakhstan the issue of forming an independent historical consciousness, set out in a historical document, (Kazakhstan, 1995) has become more relevant for scientific research and set as the main task for the social sciences. Personalisation of historical events and phenomena based on the outstanding figure’s life stories occupied a special place among the studies in this direction. After all, historical knowledge is updated through the recognition of individuals, who had an impact on socio-political development by their activities and creativity.

U. Zhanibekov’s all career ladders in social and political life were the result of the party-state nomenclature system, which was the mechanism of the Soviet government for the education and development of personnel. The main characteristic of civil servants who underwent this party-ideological education was a sincere belief in the communist idea, loyalty to the authorities, et al. We know that the key feature that distinguished U. Zhanibekov from hundreds of his colleagues in the higher echelons of power was his ability to serve national interests in state and political service, while being truly devoted to the communist idea. In their memoirs his contemporaries mention Uzbekali Zhanibekov along with the outstanding figures as Temirbek Zhurgenov and Ilyas Omarov, who served national interests, occupying such a high position. As a result of the analysis of U. Zhanibekov’s multifaceted socio-political activity and creativity, we evaluate the main point of his personality as a “scientist-activist”. Political courage and scientific innovation must go hand in hand in a person who combines activity with science. Guided by this principle, we consider that the political will of U. Zhanibekov, who came forward with the initiative to revive traditional national values and innovation in scientific thought by creating a strategic direction for preserving and popularizing cultural heritage and implementing it in concrete practice, characterize his personality vividly.

In this context, the scientific reconstruction of political and scientific activity of the prominent statesman and public figure, ethnologist Uzbekali Zhanibekov in the modernization of national identity on a factual basis is considered one of the current research topics in the field of modern social sciences.

Materials and methods

U. Zhanibekov's monographic works of historical and ethnographic nature, materials published in central and local socio-political, national periodicals, orders, decrees, reports, annual reviews, reports, statistical data of authorized bodies and public associations for the period under study; essays on Kazakh history, public education, folk ethnography, field materials, memoirs, written information are in his personal archive. Considering that "state archives accept personal genealogical documents generated during the lifetime of individuals, in particular, scientists, writers, composers, journalists" (Medvedeva, 2022: 1100–1103), U. Zhanibekov's documentary heritage is collected in the personal genealogical fund of the Central State Archives of the Republic of Kazakhstan. The formation of personal genealogical funds in this archive has been carried out since the second half of the last century. The special personal genealogical fund of U. Zhanibekov, who was in public service since the 60s of the last century, was created in 1996–1997 (CSA RK. F. 2238., L. 1., P. 5). The founders of the fund, who gave the personal materials to the archive, are his children Bauyrzhan Zhanibekov and granddaughter Azel Zhanibekova. Currently, the documents of the fund are available to researchers and readers.

The fund contains original documents about the activities and works of the cultural scientist, historian-ethnologist, state and public figure Uzbekali Zhanibekov in his personal genealogical fund. It is undeniable that the documentary basis of such authentic documents is considered very valuable.

Documents and various information of U. Zhanibekov's personal genealogical fund constitute the main historical data on his life and socio-political activities. The fund contains the following documents and their parts:

- Documents related to the autobiography of the figure;
- Creative heritage (including books, scientific and educational articles, creative materials and information about the scientific projects, various drawings and tables. Sketches and other documents of the International Kazakh Center that was planned to be built in Almaty by order of the government after the World Kurultai of Kazakhs, drawings related to the ethnography of the Kazakh people, et al.);
- Documents related to his social and political activities in different years;
- film-photo-phono documents (photos with his family, colleagues, friends, foreign guests, with D.A. Konaev, Yu. Gagarin, G. Titov, P. Belyaev, N. Nazarbayev, O. Suleimenov, B. Tulegenova, M. Aitkozhiba, E. Serkebaev and other famous people);
- memoirs, various letters, telegrams (letters, telegrams, greeting cards). The letters are mainly presented in alphabetical order. This section can be divided into 3: The first includes letters addressed to U. Zhanibekov (CSA RK. F. 2238., Inv. 2., C. 13., P. 15). The second group includes the letters written by U. Zhanibekov. Among the documents there are letters written to D.A. Kunaev about restoration work on the Mausoleum of Khoja Ahmed Yasawi and materials related to the letter (CSA RK. F. 2238., Inv. 1., C. 179., P. 51).
- documents concerning various items and property, as well as household appliances and other tools.

Documents and materials in the course of U. Zhanibekov's activity and work or created on the basis of his actions are the most important historical data on this topic. The number of documents in this fund related to his life and work is about 4 thousand (CSA RK. F. 2238., Inv. 1., C. 5., P. 17).

There is no doubt that such archival documents are considered valuable as historical data for writing the history of a personality. These official reports and summaries allow us to scientifically reconstruct an outstanding figure's daily life. Personal documents can be a way of better understanding the past. The reason for this is their subjectivity: a person makes fateful decisions based on his own view, which is erroneous and has nothing to do with reality. But this is precisely what forms the basis of events that determine the course of history.

In accordance with the subject matter, a biographical approach has been used in the personalization of the scientist-activist. Meanwhile, it was precisely the disagreements over the relationship of personal history (or "new biographical history") to "history in general" formed the basis for the formation of two versions in domestic historiography ("social" and "existential"),

or personal history platforms that focus on fundamentally different research strategies. Within the first direction, the reconstruction of historical individual's personal life is considered both as the main aim of the study and as one of the necessary prerequisites for understanding the historical society that included them (i.e., not only as personal history, but more broadly – as history through personality).....The second version of personal history, emphasizing the “autonomy and intrinsic value of the historical personality”, places the study of his psychological characteristics at the center of attention and deliberately limits itself to “non-social” types of biographism” (Repina, 2005: 12–13)

The next method in the study is scientific reconstruction. The difficulty of scientific reconstruction is the subject of study for historians-methodologists. A.Ya. Gurevich says: “We are not given the opportunity to restore the fragment of the past that we are studying in all its fullness and infinite diversity, in all its countless connections and interweaving. What we, historians, study is precisely the subject” and offers the following conclusion: “historical reconstruction is a historian's construction that he builds from a complex alloy of source messages and his own ideas about the historical process” (Gurevich, 2005: 437). In accordance with such methodological principles, we are considering not a complete scientific reconstruction of the history of U. Zhanibekov's socio-political activity, but only the identification and assessment of his activities, and his influence on the formation of national identity through the development of traditional culture.

Discussion

U. Zhanibekov's life, socio-political activity and creativity were not the subject of study in Soviet historiography. Research works on the topic were undertaken from the last period of the last century in connection with the glorification of national values. In the early period, the memoirs of contemporaries and publications in the media about the scientist-activist were published. In studying the historical figure's biography in connection with the socio-political development of the country in domestic historical science, special attention was paid, first of all, to the members of Alash. In accordance with the requirement of public opinion to determine and evaluate the place and role of historical figures in the formation of the national state, researchers began to pay attention to the study of U. Zhanibekov's personality.

One of the first to give a scientific assessment of the outstanding figure's historical activity was the famous ethnologist Khalel Argynbaev. In his research, he came to the conclusion that U. Zhanibekov's creativity, personal qualities, and works in the scientific process, or more precisely, the relevance of folk traditions and ethnological ideas, were relevant. Kh. Argynbaev is the scientist who was the first to analyze the publicistic and scientific-educational works of the scientist-activist and expressed his opinion (Argynbaev, 2005:10). Through these studies, we can say that he laid the foundation for the scientific direction of Zhanibekov studies.

The research of B. Adyrbek (Adyrbek, 2009: 15–21), who studied the socio-political activity and scientific heritage of statesman in his dissertation that became a reference point for subsequent research. Researchers of the figure's historical path mainly rely on his own works (memoirs and works). Z. Zhakisheva's works (Zhakisheva, 2021) contain new information about U. Zhanibekov's establishing contacts with the international cultural organizations of UNESCO on issues of historical relics and monuments in Kazakhstan and his active participation in including the Mausoleum of Khoja Ahmed Yasawi in the World Heritage List as a historical, cultural and architectural monument. The research work, guided by the principles of personalisation, considers the figure's activities the civil service from a historical aspect.

An outstanding writers and statesmen as A. Kekilbayuly (Kekilbayuly, 1998) and Sh. Murtaza (Murtaza, 1998), academician of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, literary scholar S. Kirabayev (Kirabayev, 2001), K. Ergobek (Kulbek Ergobek...), historian G. Oten (Oten, 2015), professor, museologist M. Kozha (Kozha, 2023), S. Kerimbay (Kerimbay...) and other scientists, statesmen, public figures, and literary scholars devoted their research about the scientist-activist from various scientific points.

Researching the personalisation of outstanding figures continues to this day. The attention of historians and writers, archaeologists and ethnologists, museum experts and art historians, philosophers and political scientists, teachers is focused on studying the legacy and political and civil loyalty of the scientist-activist, and the complex studies are being conducted. We set out to reveal only a certain side of the historical figure.

Results

The analysis object of our article is U. Zhanibekov's creative heritage. His works and the conclusions contained on Kazakh ethnology have scientific significance. In particular, the book that describes the Kazakh yurt, considering it a mobile dwelling, decorative and applied art, examples of national clothing and crafts help the reader to immerse himself in the meaningful world of the material culture of Kazakh people (Zhanibekov, 1995: 15–25). The author presents a module on the reconstruction of hard-wall housing, blacksmith shop, as well as national clothing of the southern regions of our country. The book is rich in illustrative material, including masterpieces of folk artists and craftsmen of the XVII–XX centuries from museum and private collections of Kazakhstan.

It is obvious that U. Zhanibekov is a unique figure who occupies a special place in the spiritual life of the Kazakh people and made an invaluable contribution to the revival of national culture. His creative activity became a comprehensive and large-scale phenomenon, covering the fields of ethnology, arts and crafts, architecture, museum work, national music and education. The value of the creative materials that formed the basis of his works is not only a source, but also spiritual experiences that gave impetus to modern culture and national self-awareness.

U. Zhanibekov, first of all, paved a special way in the revival of Kazakh ethnography and cultural heritage. For the first time in our country, he developed a systematic scientific approach to folk applied art, collected the rich traditions of nomadic culture and brought them into the modern cultural space. The ethnographic expeditions organized by him were unique creative projects that systematically studied and documented the life, customs and traditions, crafts of the Kazakh people, and introduced them into scientific circulation. As a result of these works, materials of great value and educational significance were collected. Proof of this is his works as “Kazakh clothes”.

The creative activity of the scientist-activist was not limited to the scientific mission, but continued with specific practical projects. In particular, the reconstruction of the mausoleum of Khoja Ahmed Yasawi is one of the great events that raise the national spirit. During this work, U. Zhanibekov revived the traditional school of craftsmanship. He united architects, decorators, carpenters and bricklayers, and organized special expeditions to preserve Kazakh patterns in the architecture of the mausoleum. The materials and data collected within this project were preserved as a valuable creative heritage and rich experience in the field of national architecture and restoration.

During his tenure as head of the Ministry of Culture (1977–1988), U. Zhanibekov made an outstanding contribution to the development of national musical art. He revived folk instruments and breathed new life into traditional music, creating the folk orchestra “Otyrar sazy” and the folk ensembles “Sherter”, “Adyrna”, and “Altynai”. The orchestra's repertoire included ancient Kazakh kuis (ethnic music), zhyr-terme (poetry genre), and thus the forgotten musical heritage was revived and returned to the stage. This was a great creative revolution in the history of the national music. The orchestra's work was not only performing, but also became a creative platform for demonstrating the results of ethnomusicological research.

U. Zhanibekov's artistic and historical knowledge were also reflected in the popularization of folk craftsmen. He recognized examples of Kazakh crafts not only as museum exhibits, but also as an important part of modern culture. Many exhibitions organized by him were major creative works that raised folk art to a professional level. The products presented at these exhibitions as saukele, embroidered kimeshek, syrma, kebezhe, and adalbakan were all decorated with traditional ornaments and demonstrated a combination of artistic taste and historical knowledge.

Another direction of creative materials was the restoration of national costumes and studying of them from scientific point. The aesthetic and functional features of traditional Kazakh costumes were studied and introduced into stage culture and museum expositions. He also took many initiatives

to create historical and artistic images, using national costumes in theatre and cinema. His creative work in this area has become a valuable source of information for scholars in the field of fashion and art history.

As a result of U. Zhanibekov's long-term work, national museum work has risen to a new level. Ethnographic museums have been created in each region of Kazakhstan under his direct leadership, clearly demonstrating regional features and the unity of Kazakh culture. His creative initiatives in the formation of museum funds, especially the active participation of local craftsmen and residents, the implementation of the principle "from people to people" were assessed as a rational way to preserve the living form of traditional culture. Museum exhibits did not remain just symbols of the past, but were included in the category of creative sources that have substantive and aesthetic value for modern society.

U. Zhanibekov's creative initiatives were widely promoted in the media. He shared his thoughts about national self-awareness and culture on TV and radio programs, periodicals, making conclusions about his creative ideas. The creative legacy of the scientist-activist covered not only the culture, but also directly influenced the formation of national ideology. Through his creative activities he made a great contribution to the formation of the historical memory of future generations, the preservation of national identity, and the development of artistic knowledge. His concept of "Spiritual heritage as a support of nationality" has become a vital principle of the cultural policy of independent Kazakhstan today. One of its manifestations is the adoption and implementation of the state program "Cultural Heritage".

The materials about U. Zhanibekov activities are the result of his great mission aimed at the revival of the spiritual treasures of the Kazakh people, the systematization of cultural heritage and the development of national art. These materials are spiritual and creative wealth of great value and profound educational significance not only for history, but also for the present and future generations. Each of his works is evidence of the genuine revival of national culture, and his creative heritage has become an eternal beacon of Kazakh spirituality. The ideas and scientific conclusions of the scientist-activist, who completed his official activity as the Secretary of the Central Committee of the Communist Party of Kazakhstan for ideology (1988–1991) regarding the formation of national identity in Soviet times, were continued in the political and ideological activities of the independent society. As an example, we can cite the program "Orientation: the spiritual revival of the future". It can be assumed that this program is based on U. Zhanibekov's ideas about the revival of national values.

It can be noted that during this period the figure was the initiator of the official celebration of "Nauryz", the traditional holiday of the Turkic peoples. In 1920, being the head of the government of the Turkestan ASSR, T. Ryskulov issued an official decree declaring "Nauryz" a national holiday. However, the holiday, celebrated as a national holiday in 1925 on the initiative of the second secretary of the Regional Committee of the Party of the Kazakh people S. Kozhanov, who achieved national and territorial integrity, was completely excluded due to the political doctrine of Goloshchekin's "Little October". By violating this ban established by the Soviet government and returning the holiday "Nauryz" to the people as part of the reconstruction, U. Zhanibekov was not only the generator, but also the direct executor of national idea. Today, "Nauryz" has become a common holiday for the Turkic peoples and the pinnacle of intangible culture.

His initiative to rehabilitate national figures such as M. Dulatov, J. Aimauytov, M. Zhumabayev, Sh. Kudaiberdiuly, whose names were forbidden to be mentioned by the Soviet government, also demonstrates his political will that glorified national interests.

The creation of the International society of the Kazakh language, which received nationwide support, and the publication "Ana tili" (Native language), which became a whole spiritual and cultural phenomenon in the national press, also became a manifestation of the practical implementation of U. Zhanibekov's scientific findings and ideas regarding national identity.

At present, the Kazakh civilization is beginning to be recognized in world public opinion as an integral part of the Turkic civilization. In this regard, the statement that "the Turkic civilization, in all its features of activity... is a passionate civilization" (Feyziev 2019: 15), the restoration and

glorification of cultural heritage is of great importance in determining the Kazakh civilization as passionate inhabitants of the Great Steppe. Based on the statement that "religious and spiritual archetypes are also considered one of the main values of civilization" (Tursun, 2025: 167), we assess the significance of U. Zhanibekov's great contribution in the restoration of the mausoleums of Khoja Ahmed Yasawi and Arystan-bab not only as architectural monuments, but their historical mission, as a contribution to the foundation of the Turkic civilization.

Furthermore, the materials and works written by U. Zhanibekov himself include the collection of memoirs. There is a collection of two books called "Tagdyr Tagylymy" (Lessons of destiny), which contains information about his works, his contribution to the revival and development of the history and culture of the Kazakh people. Of course, since these memoirs were written by U. Zhanibekov himself, their appearance as a source, the real prerequisites and level of reliability as historical materials are high (Oten, 2015: 28). U. Zhanibekov's career path, which began as a rural school teacher, rose to the positions of first secretary of the Keles district committee of the Komsomol (1955–1956), secretary of the Shymkent regional committee of the Komsomol (1956–1961), first secretary of the Central Committee of the Young Communist League of Kazakhstan (1961–1970), secretary of the Turgai regional committee of the Communist Party of Kazakhstan (1970–1975), head of the department of external relations of the Central Committee of the Communist Party of Kazakhstan (1975–1977). The life of the figure that came to power throughout the entire period of socio-political development of our country is exemplary in terms of interaction with the people, concern for the needs of the country, despite various difficulties. Therefore, memories of such a meaningful personal life path are also important in the personalization of the figure.

Being historical documents of that time, U. Zhanibekov's works can serve the development of national consciousness. In his memoirs and works, he asserts that the preservation and glorification of Kazakh national traditions and customs develops the culture and spirituality of the people (Zhanibekov, 1996: 40–45). It is also worth emphasizing that his memoirs are a very valuable historical document not only from the point of personal biographical history, but also from the point of development stages of the history of culture and art at the time he lived. The task of modern science is to seek out the necessary information from such a valuable cultural heritage and systematically use it, drawing new conclusions.

Another important source is the letters that U. Zhanibekov wrote to his contemporaries and close friends. His letters to archaeologist Mukhtar Kozha have become the most important historical source today (Kozha, 2023:140). In one of his letters to M. Kozha, he spoke about Otyrar: "I agree with what you said about the importance of the Otyrar civilization for us. There is no doubt that this is the place where the Kazakh people first began to form. There are still many pages of our history written with the tears of our people that have not yet been revealed. There will be young people like you who will discover them. I will do everything to ensure that your book in "Rauan" is published as soon as possible. I hope that my book "Uakyt kerueni" (Caravan of time) will be published soon. There is a special section called "Otyrar civilization and we". It would be appropriate if you read it and expressed your opinion in press" (Kozha, 2023:141). Analyzing these letters, it is easy to understand that he took a very responsible attitude towards national history, culture and museum affairs until the last days of his life.

The next group of historical data, documentary and scientific materials about U. Zhanibekov's life and socio-political activities are periodicals. Periodicals provided valuable information about his activities and creativity during his lifetime. There are some articles published in newspapers and magazines, characterizing his active work in the cultural sphere. His works in periodicals are materials that defended the interests of the Kazakh people, despite the pressure of the Soviet system (Zhanibekov, 1984: 68–69).

Publications in periodicals can also provide valuable information as a source in personalization. The closest periodicals to him were "Kazakh adabietii (Kazakh Literature), "Ana tili" (Native language) and other national publications. In his articles he could express his thoughts, despite the political conflicts between the Soviet ideology and the political elite of that time (Zhanibekov, 1988: 1–2). In his works, U. Zhanibekov conveyed his thoughts on the customs and

traditions, national heritage, and historical memory. He expressed his proposals for the revival of cultural values that were beginning to be forgotten. His publications attracted the attention of the masses to national history and cultural heritage.

In the Soviet periodical press, according to the established tradition, only official publications about statesmen were published. For example, “Socialist Kazakhstan” limited itself to publishing the order on the appointment of U. Zhanibekov as Minister of Culture of the Kazakh SSR (Socialist Kazakhstan, 1987: 4). However, we believe that collecting, grouping publications about U. Zhanibekov in Soviet publications, and introducing them into scientific circulation will be a task for the future. After all, even the smallest detail is important in historical personalization.

Today we can say that personalisation of U. Zhanibekov can be found in the memoirs of his contemporaries. The first published collection of memoirs “Rukh sarbazy” (Soldier of the spirit) about U. Zhanibekov (Rukh sarbazy...) has the highest documentary value. This collection contains all... memoirs. The writers of the memoirs such as Abish Kekilbayuly, Sherkhan Murtaza, Serik Kirabayev, and Mikhail Yesenaliev, who are no longer with us, glorified Uzbekali Zhanibekov’s patriotism.

Conclusion

We believe that the scientific hypotheses we put forward have been confirmed. In particular, by analyzing archival documents and memoirs of contemporaries, personalize Uzbekali Zhanibekov as a “scientist-activist”. As one of the results of the scientific work, a scientific reconstruction has been carried out by using the biographical method and the foundations of the scientific direction of Zhanibekov studies in historical personalistics have been identified.

We conclude that the national ideas in the experience of Uzbekali Zhanibekov’s socio-political activity and creativity are of current importance that determines the direction of development of today’s Kazakh society.

Sources

CSARK — Central State Archive of the Republic of Kazakhstan

Дереккөз

ҚРОМА — Қазақстан Республикасы Орталық Мемлекеттік Архиві

References

Arkhipovoe stroitelstvo, 1980 — *Arkhipovoe stroitelstvo v Kazakhstane (1918–1980 gg.) / Sbornik zakonodatelnykh i rukovodyashchikh dokumentov* [Archival construction in Kazakhstan (1918–1980) / Collection of legislative and governing documents]. Almaty, 1980. 230 p. (In Russ.).

Adyrbek, 2006 — *Adyrbek B. Rukh sardary* (Kornekti memleket zhane kogam kairatkeri, etnolog Ozbekali Zhanibektin tuganyna 75 zhyl toluyna baylanysty otkiziletin gylymi-teoriyalik konferentsiyaga orai). [Rukh Sardar (on the occasion of a scientific and theoretical conference dedicated to the 75th anniversary of the birth of an outstanding state and public figure, ethnologist Uzbekali Zhanibek)]. Turkistan: HKTU “Turan”, 2006. 392 p. (In Kaz.).

Adyrbek, 2009 — *Adyrbek B. Ozbekali Zhanibektin kogamdyq-sayasi qyzmeti zhane gylymi murasy: tarikh gylymdarynyn kandidaty gylymi darezhesin alu ushin dayyndalghan dissertatsiyanyn avtoreferaty* [Socio-political activity and scientific heritage of Uzbekali Zhanibek: abstract of the dissertation prepared for the degree of candidate of historical sciences]. Almaty, 2009. 26 p. (In Kaz.).

Argynbaev, 2005 — *Argynbaev Kh. Ozbekali Zhanibekov – qazaq etnografiyasynyn zhanashyry*. [Uzbekali Zhanibekov is a supporter of Kazakh ethnography]. Olketanu, 2005. No. 3. Pp. 10–12. (In Kaz.).

Feiziev, 2019 — *Feiziev Zh. Birinshi kitap: Turk orkienietinin basty kundylyktary* [Book one: the main values of the Turkic civilization]. Almaty: Print, 2019. 234 p. (In Kaz.).

Gurevich, 2005 — *Gurevich A.Ya. O krizise sovremennoi istoricheskoi nauki. Istoriya – neskonchaemyi spor. Medievistika i skandinavistika: stat'i raznykh let* [About the crisis of modern historical science. History is an endless debate. Medieval and Scandinavian Studies: articles from different years]. Moscow: RGGU, 2005. Pp. 427–455. (In Russ.).

Kekilbaiuly, 1998 — *Kekilbaiuly A. Rukh sardary bola bildi: madeniettanshy, memleket qairatkeri O. Zhanibekov turaly estelik* [The spirit was able to become a Sardar: memory of the culturologist, statesman U. Zhanibekov]. Egemen Qazaqstan, 1998. 3 p. (In Kaz.).

Kozha, 2023 — *Kozha M. Ozbekali Zhanibekovtin ush khaty* [Three letters of Uzbekali Zhanibekov]. Madeni mura gylymi zhurnaly, 2023. No. 2(101). Pp. 137–145. (In Kaz.).

- Kulbek, 2021 — *Kulbek E.* Ultymyzydyn uytqysy. (Ozbekali Zhanibek zhaynda estelikler zhinary) [The Unifier of Our Nation: A Collection of Memories about Ozbekali Zhanibek]. Almaty: Altyn kitap, 2021. 374 p. (In Kaz.).
- Medvedeva, 2022 — *Medvedeva O.V.* Fondy lichnogo proiskhozhdeniya kak obekt arkhivnogo khraneniya [Funds of personal origin as an object of archival storage]. Tambov University Bulletin. “Humanities” series. 2022. Vol. 27. Pp. 1098–1107. // URL: <https://doi.org/10.20310/1810-0201-2022-27-4-1098-1107> (In Russ.).
- Murtaza, 1998 — *Murtaza Sh.* Alla syzygynan aspak zhoq: madeniyyatshy O. Zhanibekov turaly estelik [There is no more than the line of Allah: memory of the culturologist] // Egemen Qazaqstan, 1998. 3 p. (In Kaz.).
- Oten, 2015 — *Oten G.* Ozbekali Zhanibekovtin zamanhaty zheke adamdyq derek kozi retinde. [Uzbekali Zhanibekov's diary as a personal source]. Qazaq tarikh, 2015. No. 7 (138). Pp. 27–29. (In Kaz.).
- Qirabaev, 2001 — *Qirabaev S.* Khalyq muddecinin zhoqshysy: memleket zhane kogam qairatkeri O. Zhanibekov zhaynda [The lack of people's interests: about the state and public figure O Zhanibekov]. Almaty, 2001. Pp. 396–404. (In Kaz.).
- Repina, 2005 — *Repina L.P.* Vmesto Predisloviya: lichnost' i obshchestvo, ili Istoriya v biografiyakh. Istoriya cherez lichnost': istoricheskaya biografiya segodnya [Instead of a Preface: Personality and Society, or History in Biographies. History through Personality: a Historical Biography today]. Moscow: Krug, 2005. Pp. 5–16., Pp. 12–13. (In Russ.).
- Sanzhar, 2023 — *Sanzhar K.* Ozbekali zhane madeniet maidan: [otbasy khrestomatiyas] [Uzbekali and cultural front]. Almaty: Otbasy, 2023. 384 p. (In Kaz.).
- Tursun, Sundetova, 2025 — *Tursun Kh., Sundetova A.* Turk orkienietin tulgalagan enbek. (Feiziev Zhavanshirdin “Turk alemi”) [The work that personified the Turkic civilization]. Almaty: Almaty Print, 2019. 5-tomdyk enbegine syn-pikir). *Gumilyov Journal of History*, 2025. Vol. 150. Pp. 165–173. (In Kaz.).
- Zhakisheva, 2011 — *Zhakisheva Z.* Ozbekali Zhanibek tagylymy [The lessons of uzbekali Zhanibek]. Almaty, 2011. 162 p. (In Kaz.).
- Zhanibekov, 1995 — *Zhanibekov O.* Zholaiyryqta: kokeikesti taqyrypta sukbat [At the crossroads: an interview on a topical topic]. Almaty: Rauan, 1995. 111 p. (In Kaz.).
- Zhanibekov, 1996 — *Zhanibekov O.* Tagdyr tagylymy: Este qalgandar. Azamatyq paryz. Zhana zaman aishyqtary: estelikler [Lessons of fate: the ones that are remembered. Civil duty. New Times: memories]. Almaty: Rauan, 1996. 192 p. (In Kaz.).
- Zhanibekov, 1984 — *Zhanibekov O.* Muramyzydyn bir boligi: qazaqtyn ulttyq kiimderinin turleri [Part of our heritage: types of Kazakh national costumes]. Qazaqstan mektebi, 1984. No. 6. Pp. 68–69. (In Kaz.).
- Zhanibekov, 1984 — *Zhanibekov O.* Altyn dombyra zhaily anyz: qazaq muzyka tarikhly turaly [The Legend of the Golden dombra: about the history of Kazakh music. Qazaq adebiyati, 1984. 4 p. (In Kaz.).
- Zhanibekov, 1988 — *Zhanibekov O.* Zhas darynga ayaly alaqan kerek: Qazaqstan Zhazyshylar odagynda soilegen sozi [Young talent needs ayaly Alakan: speech at the Union of writers of Kazakhstan]. Qazaq adebiyati, 1988. Pp. 1–2. (In Kaz.).

Әдебиеттер

- Архивное строительство, 1980 — *Архивное строительство в Казахстане (1918–1980 гг.)* / Сборник законодательных и руководящих документов. Алматы, 1980. 230 с.
- Адырбек, 2006 — *Адырбек Б.* Рух сардары (Көрнекті мемлекет және қоғам қайраткері, этнолог Өзбекәлі Жәнібектің туғанына 75 жыл толуына байланысты өткізілетін ғылыми-теориялық конференцияға орай). Түркістан: ҚКТУ «Тұран». 2006. 392 б.
- Адырбек, 2009 — *Адырбек Б.* Өзбекәлі Жәнібектің қоғамдық-саяси қызметі және ғылыми мұрасы: тарих ғылымдарының кандидаты ғылыми дәрежесін алу үшін дайындалған диссертацияның авторефераты. Алматы, 2009. 26 б.
- Арғынбаев, 2005 — *Арғынбаев Х.* Өзбекәлі Жәнібеков – қазақ этнографиясының жанашыры // Өлкетану, 2005. № 3. Б. 10–12
- Гуревич, 2005 — *Гуревич А.Я.* О кризисе современной исторической науки // История – нескончаемый спор. Медиевистика и скандинавистика: статьи разных лет. М.: РГГУ, 2005. С. 427–455.
- Жәнібеков, 1995 — *Жәнібеков Ө.* Жолайырықта: көкейкесті тақырыпқа сұхбат / Ө. Жәнібеков; суретшісі: Г. Сидоров. Алматы: Рауан, 1995. 111 б.
- Жәнібеков, 1996 — *Жәнібеков Ө.* Тағдыр тағылымы: Есте қалғандар. Азаматтық парыз. Жаңа заман айшықтары: естеліктер. Алматы: Рауан, 1996. 192 б.
- Жәнібеков, 1984 — *Жәнібеков Ө.* Мұрамыздың бір бөлігі: қазақтың ұлттық киімдерінің түрлері // Қазақстан мектебі, 1984. № 6. Б. 68–69.
- Жәнібеков, 1984 — *Жәнібеков Ө.* Алтын домбыра жайлы аңыз: қазақ музыка тарихы туралы // Қазақ әдебиеті, 1984. 4 б.
- Жәнібеков, 1988 — *Жәнібеков Ө.* Жас дарынға аялы алақан керек: Қазақстан Жазушылар одағында сөйлеген сөзі // Қазақ әдебиеті, 1988. Б. 1–2.
- Жәкішева, 2011 — *Жәкішева З.* Өзбекәлі Жәнібек тағылымы. Алматы, 2011. 162 б.
- Кекілбайұлы, 1998 — *Кекілбайұлы Ә.* Рух сардары бола білді: мәдениеттанушы, мемлекет қайраткері Ө. Жәнібеков туралы естелік // Егемен Қазақстан, 1998. 3 б.

- Қожа, 2023 — *Қожа М.* Өзбекәлі Жәнібековтің үш хаты // Мәдени мұра ғылыми журнал, 2023. № 2(101). Б. 137–145
- Қирабаев, 2001 — *Қирабаев С.* Халық мүддесінің жоқшысы: мемлекет және қоғам қайраткері Ө Жәнібеков жайында. Алматы, 2001. Б. 396–404.
- Құлбек, 2021 — *Құлбек Е.* Ұлтымыздың ұйытқысы. (Өзбекәлі Жәнібек жайында естеліктер жинағы). Алматы: Алтын кітап, 2021. 374 б.
- Медведева, 2022 — *Медведева О.В.* Фонды личного происхождения как объект архивного хранения // Вестник Тамбовского университета. Серия: Гуманитарные науки, 2022. Т. 27. № 4. С. 1098–1107. // URL: <https://doi.org/10.20310/1810-0201-2022-27-4-1098-1107>
- Мұртаза, 1998 — *Мұртаза Ш.* Алла сызығынан аспақ жоқ: мәдениеттанушы Ө. Жәнібеков туралы естелік // Егемен Қазақстан, 1998. 3 б.
- Өтен, 2015 — *Өтен Г.* Өзбекәлі Жәнібековтің заманхаты жеке адамдық дерек көзі ретінде // Қазақ тарихы, 2015. № 7(138). Б. 27–29.
- Репина, 2005 — *Репина Л.П.* Вместо Предисловия: личность и общество, или История в биографиях// История через личность: историческая биография сегодня. М.: Кругъ, 2005. С. 5–16., С. 12–13.
- Санжар, 2023 — *Санжар К.* Өзбекәлі және мәдени майдан: отбасы хрестоматиясы. Алматы: Отбасы, 2023. 384 б.
- Тұрсұн, Сундетова, 2025 — *Тұрсұн Х., Сундетова А.* Түрк өркениетін тұлғалаған еңбек. // Фейзиов Жаванширдің «Түрк әлемі». Алматы: Алматы Принт, 2019. 5-томдық еңбегіне сын-пікір). Gumilyov Journal of History, 2025. Т. 150. Б. 165–173.
- Фейзиов, 2019 — *Фейзиов Ж.* Бірінші кітап: Түрк өркениетінің басты құндылықтары. Алматы: Принт. 2019. 234 б.

МАЗМҰНЫ

ТАРИХНАМА ЖӘНЕ ДЕРЕКТАНУ

Буланов Е.О.	
ИЛИЯС ЖАНСҮГІРОВ ЕҢБЕКТЕРІНДЕГІ 1916 ЖЫЛҒЫ ҰЛТ-АЗАТТЫҚ КӨТЕРІЛІС МӘСЕЛЕЛЕРІ.....	633
Каримов Қ.С., Гокче М., Тұрсұн Х.М.	
ӨЗБЕКӘЛІ ЖӘНІБЕКОВТЫҢ ҚОҒАМДЫҚ-САЯСИ ҚЫЗМЕТІНДЕГІ ҰЛТТЫҚ ИДЕНТИФИКАЦИЯ МӘСЕЛЕЛЕРІ.....	650

ТАРИХ

Абдимомынов Н.Т., Сауырқан Е.	
ВЕНЕЦИЯ, ГЕНУЯ ЖӘНЕ АЛТЫН ОРДА: XIII–XIV ҒҒ. СОЛТҮСТІК ҚАРА ТЕҢІЗДЕГІ ТРАНСКОНТИНЕНТАЛДЫҚ САУДА-САТТЫҚТЫҢ ДАМУЫ.....	662
Абуов Н.А., Ильясова Г.С., Уалиева С.К.	
СОЛТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫНЫҢ ШАҒЫН ҚАЛАЛАРЫ: ТАРИХЫ ЖӘНЕ ҚАЗІРГІ ЖАҒДАЙЫНЫҢ ТАЛДАУЫ.....	679
Абылов Т.Т., Муталиев М.Қ., Қазмұханов Р.М.	
АЛТЫН ОРДА МЕН МӘМЛҮК МЕМЛЕКЕТІ АРАСЫНДАҒЫ ҚАРЫМ-ҚАТЫНАСТАРДАҒЫ ДІННІҢ РӨЛІ.....	696
Байгабатова Н.К., Ишкалова Г.И.	
XIX–XX Ғ. БАСЫНДАҒЫ СОЛТҮСТІК ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ЖЕР ҚАТЫНАСТАРЫН ЗЕРТТЕУДЕ АРХИВ МАТЕРИАЛДАРЫ ДЕРЕК РЕТІНДЕ (ҚР ОМА ҚҰЖАТТАРЫ НЕГІЗІНДЕ).....	709
Болатхан Ә.	
ЗАҢДЫЛЫҚ – ИДЕОЛОГИЯ, ШЕТТЕТУ – ТӘЖІРИБЕ: КҮШТЕП ҚОНЫС АУДАРУ ЖҮЙЕСІНДЕГІ «ЖАЗАЛАНҒАН ХАЛЫҚТАР» (1948–1953).....	727
Доскараева А.А., Мұхатова О.Х.	
XVII ҒАСЫРДЫҢ 30-ЖЫЛДАРЫ – XVIII ҒАСЫРДЫҢ БІРІНШІ ШИРЕГІНДЕГІ ҚАЗАҚ-БҰХАР ҚАРЫМ-ҚАТЫНАСТАРЫ (САЯСИ АСПЕКТ).....	743
Дьякова Е.В.	
НЕМІС ОККУПАЦИЯСЫНДАҒЫ ҮГІТ-НАСИХАТ ЖҰМЫСТАРЫ: ХАРЬКОВТАҒЫ «ЖАҢА УКРАИНА» ГАЗЕТІНІҢ ИДЕОЛОГИЯЛЫҚ РӨЛІ (1941–1943).....	760
Исмагулов Ұ.Ш., Конбай Е.	
1920-ЖЫЛДАРДЫҢ БАСЫНДАҒЫ АШАРШЫЛЫҚ ЖӘНЕ ПАНАСЫЗ БАЛАЛАР МӘСЕЛЕСІ (АҚТӨБЕ АРХИВІ ДЕРЕКТЕРІ БОЙЫНША).....	773
Йорулмаз О., Токжигитова М.А.	
ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН Өңірінен РЕПРЕССИЯҒА ҰШЫРАҒАН МҰСЫЛМАН ДІНБАСЫЛАРЫ (1920–1940 ЖЖ.).....	787
Қаипбаева А.Т., Белялова А.	
ПАНАСЫЗ БАЛАЛАРДЫ ӘЛЕУМЕТТІК ҚОРҒАУДЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК ЖҮЙЕСІ (1920–1930 жж.).....	803
Қара Ә., Тайман С.Т. Жарбулова С.Т.	
МҰСТАФА ШОҚАЙДЫҢ ИДЕЯЛАРЫ ЖӘНЕ ТҮРКІ МЕМЛЕКЕТТЕРІ ҰЙЫМЫНЫҢ СТРАТЕГИЯЛЫҚ МИССИЯСЫ.....	823
Сейітханұлы Ш.	
ТҮРІКТЕР МЕН МОҢҒОЛДАРДЫҢ КӨШПЕЛІ ӨМІР САЛТЫНЫҢ ОРТАҚ ҚЫРЛАРЫ.....	840
Сулейменова А.Т.	
КӨШПЕЛІ ЖӘНЕ ЖАРТЫЛАЙ КӨШПЕЛІ ШАРУАШЫЛЫҚТАРДЫ КҮШТЕП ОТЫРЫҚШЫЛАНДЫРУ ДӘСТҮРЛІ РУЛЫҚ ҚАРЫМ-ҚАТЫНАСТЫ ЖОО ШАРАЛАРЫНЫҢ БІРІ РЕТІНДЕ (XX ҒАСЫРДЫҢ 30-ЖЫЛДАРЫ).....	855
Ташагыл А., Нурсултанова Л.Н., Танатарова Ж.Т.	
ИРАН-ТӘЖІК САУДА-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҚАТЫНАСТАРЫ: ҚАЗІРГІ ЖАҒДАЙЫ МЕН БОЛАШАҒЫ.....	872

ЭТНОЛОГИЯ/АНТРОПОЛОГИЯ

Есенаманова А.С., Қалыш А.Б.	
ДӘСТҮРЛІ КИІМ АРҚЫЛЫ МАТЕРИАЛДЫҚ МӘДЕНИЕТТІ РЕПРЕЗЕНТАЦИЯЛАУ: ҚАЗАҚСТАН МУЗЕЙ КЕҢІСТІГІНДЕГІ ТҮРКІ МӘДЕНИ МҰРАСЫ.....	887
Қалшабаева Б.К., Егізбаева М.Қ.	
ҚАЗАҚСТАННЫҢ ШЫҒЫСЫНДАҒЫ ҚАНДАСТАР: КӨШІ-ҚОНЫ МЕН БЕЙІМДЕЛУ МӘСЕЛЕЛЕРІ.....	900
Сыздықова Г.М.	
СОЛТҮСТІК, ОРТАЛЫҚ ЖӘНЕ ШЫҒЫС ҚАЗАҚСТАННЫҢ ОБЛЫСТЫҚ ОРТАЛЫҚТАРЫНДАҒЫ ТҮРҒЫНДАРДЫҢ ЭТНИКАЛЫҚ ҚҰРЫЛЫМЫНЫҢ ӨЗГЕРУІ (2009–2024 ЖЖ.).....	916

СОДЕРЖАНИЕ

ИСТОРИОГРАФИЯ И ИСТОЧНИКОВЕДЕНИЕ

Буланов Е.О. ПРОБЛЕМЫ НАЦИОНАЛЬНО-ОСВОБОДИТЕЛЬНОГО ВОССТАНИЯ 1916 ГОДА В ПРОИЗВЕДЕНИЯХ ИЛЬЯСА ЖАНСУГУРОВА.....	633
Каримов К.С., Гокче М., Турсун Х.М. ВОПРОСЫ НАЦИОНАЛЬНОЙ ИДЕНТИФИКАЦИИ В ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ УЗБЕКАЛИ ЖАНИБЕКОВА.....	650

ИСТОРИЯ

Абдимомынов Н.Т., Сауыркан Е. ВЕНЕЦИЯ, ГЕНУЯ И ЗОЛОТАЯ ОРДА: РАЗВИТИЕ ТРАНСКОНТИНЕНТАЛЬНОЙ ТОРГОВЛИ В СЕВЕРНОМ ПРИЧЕРНОМОРЬЕ В XIII–XIV ВЕКАХ.....	662
Абуов Н.А., Ильясова Г.С., Уалиева С.К. МАЛЫЕ ГОРОДА СЕВЕРО-КАЗАХСТАНСКОЙ ОБЛАСТИ: ИСТОРИЯ И АНАЛИЗ ТЕКУЩЕЙ СИТУАЦИИ.....	679
Абылов Т.Т., Муталиев М.К., Казмуханов Р.М. РОЛЬ РЕЛИГИИ В ОТНОШЕНИЯХ ЗОЛОТОЙ ОРДЫ И МАМЛЮКСКОГО ГОСУДАРСТВА.....	696
Байгабатова Н.К., Ишкалова Г.И. АРХИВНЫЕ МАТЕРИАЛЫ КАК ИСТОЧНИК ИЗУЧЕНИЯ ЗЕМЕЛЬНЫХ ОТНОШЕНИЙ В СЕВЕРНОМ КАЗАХСТАНЕ В XIX – НАЧАЛЕ XX В. (НА ОСНОВЕ ДОКУМЕНТОВ ЦГА РК).....	709
Болатхан А. ИДЕОЛОГИЯ ЗАКОННОСТИ И ПРАКТИКА ИСКЛЮЧЕНИЯ: «НАКАЗАННЫЕ НАРОДЫ» В СИСТЕМЕ СПЕЦПОСЕЛЕНИЙ (1948–1953 ГГ.).....	727
Доскараева А.А., Мухатова О.Х. КАЗАХСКО-БУХАРСКИЕ ВЗАИМОТНОШЕНИЯ В 30-Х ГОДАХ XVII ВЕКА – ПЕРВОЙ ЧЕТВЕРТИ XVIII ВЕКА (ПОЛИТИЧЕСКИЙ АСПЕКТ).....	743
Дьякова Е.В. АГИТАЦИОННАЯ РАБОТА ПОД НЕМЕЦКОЙ ОККУПАЦИЕЙ: ИДЕОЛОГИЧЕСКАЯ РОЛЬ ГАЗЕТЫ «НОВАЯ УКРАИНА» В ХАРЬКОВЕ (1941–1943).....	760
Исмагулов У.Ш., Конбай Е. ГОЛОД НАЧАЛА 1920-Х ГГ. И ПРОБЛЕМЫ БЕСПРИЗОРНЫХ ДЕТЕЙ (ПО ДАННЫМ АКТЮБИНСКОГО АРХИВА).....	773
Йорулмаз О., Токжигитова М.А. РЕПРЕССИРОВАННОЕ МУСУЛЬМАНСКОЕ ДУХОВЕНСТВО ЮЖНОГО КАЗАХСТАНА 1920–1940-Х ГОДОВ.....	787
Каипбаева А.Т., Белялова А. ГОСУДАРСТВЕННАЯ СИСТЕМА СОЦИАЛЬНОЙ ЗАЩИТЫ БЕСПРИЗОРНЫХ ДЕТЕЙ (1920–1930 гг.).....	803
Кара А., Тайман С.Т., Жарбулова С.Т. ИДЕИ МУСТАФЫ ЧОКАЕВА И СТРАТЕГИЧЕСКАЯ МИССИЯ ОРГАНИЗАЦИИ ТЮРКСКИХ ГОСУДАРСТВ.....	823
Сейтхан Ш. ОБЩИЕ ЧЕРТЫ КОЧЕВОГО ОБРАЗА ЖИЗНИ ТЮРКОВ И МОНГОЛОВ.....	840
Сулейменова А.Т. НАСИЛЬСТВЕННОЕ ОСЕДАНИЕ КОЧЕВЫХ И ПОЛУКОЧЕВЫХ ХОЗЯЙСТВ КАК ОДНА ИЗ МЕР ПО ИСКОРЕНЕНИЮ ТРАДИЦИОННЫХ РОДОВЫХ ОТНОШЕНИЙ (30-Е ГОДЫ XX ВЕКА).....	855
Ташагил А., Нурсултанова Л.Н., Танатарова Ж.Т. ИРАНО-ТАДЖИКСКИЕ ТОРГОВО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ОТНОШЕНИЯ: СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ.....	872

ЭТНОЛОГИЯ/АНТРОПОЛОГИЯ

Есенаманова А.С., Калыш А.Б. РЕПРЕЗЕНТАЦИЯ МАТЕРИАЛЬНОЙ КУЛЬТУРЫ ЧЕРЕЗ ТРАДИЦИОННЫЙ КОСТЮМ: ТЮРКСКОЕ КУЛЬТУРНОЕ НАСЛЕДИЕ В МУЗЕЙНОМ ПРОСТРАНСТВЕ КАЗАХСТАНА.....	887
Калшабаева Б.К., Егизбаева М.К. КАНДАСЫ ВОСТОЧНОГО КАЗАХСТАНА: ПРОБЛЕМЫ МИГРАЦИИ И АДАПТАЦИИ.....	900
Сыздыкова Г.М. ИЗМЕНЕНИЕ ЭТНИЧЕСКОЙ СТРУКТУРЫ НАСЕЛЕНИЯ ОБЛАСТНЫХ ЦЕНТРОВ СЕВЕРНОГО, ЦЕНТРАЛЬНОГО И ВОСТОЧНОГО КАЗАХСТАНА (2009–2024 ГГ.).....	916

CONTENTS

HISTORIOGRAPHY AND SOURCE STUDIES

Bulanov E.O. THE ISSUES OF THE NATIONAL LIBERATION UPRISING OF 1916 IN THE WORKS OF ILYAS ZHANSUGUROV.....	633
Karimov K.S., Gökçe M., Tursun Kh.M. ISSUES OF NATIONAL IDENTIFICATION IN UZBEKALI ZHANIBEKOV’S SOCIAL AND POLITICAL ACTIVITIES.....	650

HISTORY

Abdimomynov N.T., Sauyrkan Ye. VENICE, GENOA, AND THE GOLDEN HORDE: THE DEVELOPMENT OF TRANSCONTINENTAL TRADE IN THE NORTHERN BLACK SEA REGION IN THE 13TH–14TH CENTURIES.....	662
Abuov N.A., Ilyassova G.S., Ualiyeva S.K. SMALL TOWNS OF THE NORTH KAZAKHSTAN REGION: HISTORY AND ANALYSIS OF THE CURRENT SITUATION.....	679
Abylov T.T., Mutaliyev M.Kh., Kazmukhanov R.M. THE ROLE OF RELIGION IN RELATIONS BETWEEN THE GOLDEN HORDE AND THE MAMLUK STATE.....	696
Baigabatova N.K., Ishkalova G.I. ARCHIVAL MATERIALS AS A SOURCE FOR STUDYING LAND CONFLICTS IN NORTHERN KAZAKHSTAN IN THE 19TH – EARLY 20TH CENTURIES (BASED ON DOCUMENTS FROM THE CENTRAL STATE ARCHIVES OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN).....	709
Bolatkhon A. LEGALITY AS IDEOLOGY AND EXCLUSION AS PRACTICE: THE “PUNISHED PEOPLES” IN THE SYSTEM OF SPECIAL SETTLEMENTS (1948–1953).....	727
Doskarayeva A.A., Mukhatova O.Kh. KAZAKH-BUKHARA RELATIONS IN THE 30S OF THE 17TH CENTURY AND THE FIRST QUARTER OF THE 18TH CENTURY (THE POLITICAL ASPECT).....	743
Dyakova He.V. AGITATION WORK UNDER THE GERMAN OCCUPATION: THE IDEOLOGICAL ROLE OF THE NEWSPAPER “NOVA UKRAINE” IN KHARKOV (1941–1943).....	760
Ismagulov U.S., Konbay Y. THE PROBLEM OF FAMINE AND HOMELESS CHILDREN IN EARLY 1920S (BASED ON AKTOBE ARCHIVE).....	773
Yorulmaz O., Tokzhigitova M.A. REPPRESSED MUSLIM CLERGY IN SOUTH KAZAKHSTAN (1920s–1940s).....	787
Kaipbayeva A.T., Belyalova A. THE STATE SYSTEM OF SOCIAL PROTECTION FOR HOMELESS CHILDREN (1920s–1930s).....	803
Kara A., Taiman S., Zharbulova S. THE IDEAS OF MUSTAFA CHOKAYEV AND THE STRATEGIC MISSION OF THE ORGANIZATION OF TURKIC STATES.....	823
Syeitkhan Sh. COMMON ASPECTS OF THE NOMADIC LIFE OF TURKIC AND MONGOLS.....	840
Suleimenova A.T. FORCED SETTLEMENT OF NOMADIC AND SEMI-NOMADIC FARMS AS ONE OF THE MEASURES TO ERADICATE TRADITIONAL TRIBAL RELATIONS (THE 30S OF THE TWENTIETH CENTURY).....	855
Tasagil A., Nursultanova L.N., Tanatarova Zh.T. IRANIAN-TAJIK TRADE AND ECONOMIC RELATIONS: CURRENT STATE AND PROSPECTS.....	872

ETHNOLOGY/ANTHROPOLOGY

Yessenamanova A.S., Kalysh A.B. THE REPRESENTATION OF MATERIAL CULTURE THROUGH TRADITIONAL COSTUME: THE TURKIC CULTURAL HERITAGE IN THE MUSEUMS SPACE OF KAZAKHSTAN.....	887
Kalshabayeva B.K., Egizbaeva M.K. THE KANDAS OF EASTERN KAZAKHSTAN: MIGRATION AND ADAPTATION ISSUES.....	900
Syzdykova G.M. CHANGING THE ETHNIC STRUCTURE OF THE POPULATION OF THE REGIONAL CENTERS OF NORTHERN, CENTRAL AND EASTERN KAZAKHSTAN (2009–2024).....	916

ASIAN JOURNAL “STEPPE PANORAMA”

2025. 12 (3)

Бас редактор:

Қабылдинов З.Е.

Компьютерде беттеген:

Копеева С.Ж.

Құрылтайшысы және баспагері:

Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі Ғылым комитеті

Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты ШЖҚ РМК

Редакция мен баспаның мекен-жайы:

050010, Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Шевченко көш., 28-үй

ҚР ҒЖБМ ҒК Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты ШЖҚ РМК

Журнал сайты: <https://ajspiie.com>

Ш.Ш. Уәлиханов ат. ТЖЭИ басылған:

050010 Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Шевченко көш., 28-үй